

FEHÉRVÁRI ÉRTESÍTŐ

NAPJÓ

Előfizetési árak	
Melyben:	Vidéken:
1 hóra 1 K.	1 hóra 1.50 K.
3 évre 3 K.	3 évre 4.50 K.
6 évre 6 K.	6 évre 9 K.
1 évre 12 K.	1 évre 18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
TELEFON 208.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A királyok

ősi koronázó városának püspökét, dr. Prohászka Ottokárt beláthatatlan fontosságú földreformjára a nagy idők ösztöne készítette; sőt ez az indítvány annál is több. Ez nemcsak olyan jelentőségi szociális reform, mely nélkül Magyarország gazdasági és kulturális fejlődése nem tarthat lépést más államokéval; de a legmagyarabb, igazán nemzeti reform és ezáltal valóságos keresztény restauráció. Mert igaz, hogy a földben nemcsak egy nemzet gyökerei sarjdzanak, de a földből hajtanak ki a lelkek is. A keresztény népnek földhözjuttatása és a hazai földre való meggyökeresítése fogja a magyar nemzet keresztény jellegét biztosítani.

Fontosnak látjuk a földreformnak minden oldalát kiemelni, mert szinte halljuk már a vádat, hogy Prohászka indítványának nemcsak szociális íze van, de egyenesen Magyarország strukturáját felforgató természetű. Ha a felforgatás alatt csak azt értjük, hogy az alsóbb rétegek, a még kihasználatlan föld, illetve nemzeti erő is feljebb kerüljenek, termő talajjal változnak, akkor eme nemzetgazdasági, egészséges felforgatási elvben nemcsak veszély nincs, de ez szükségesség és a nemzeti fejlődés feltétele. A nagy püspököt pedig bizonyára nemcsak Magyarország birtokmegosztásának egészségtelen képe költötte le, mikor a harcból hazajövő katonákról gondoskodni akarva indítványát megtette, hanem nyitott szemmel látja azt is, hogy Magyarországon olyan bérletrendszer kapott lábra, melyben a föld és a nép közé a spekuláció toladott, a föld és a nép között idegen réteg helyezkedik el, mely meggátolja, hogy a nép a földből kapja erejét s hogy a föld a népek házája legyen.

Nagystilű indítványa tehát elsősorban abban a gondolatban fogant, hogy a mai bér-

letrendszert váltsuk fel olyan másik rendszerrel, mely nemzeti mivoltunkban erősít, mely a hazáért vért ontotta népek biztosítja a hazát. És ha ő ajkára vette a szót és megrogzította formális indítványában az eszmét — ezzel nagy tettet végzett már akkor is, ha az eszme megvalósításának módja a tanácskozások alatt talán változni is fog.

Joggal tapsol a magyar nép Fehérvár püspökének, mert indítványával épen azt célozza, hogy a magyar föld a magyar nemzet ereje legyen, hogy a nemzet birtokpolitikája legyen olyan, hogy a nép szociális, kulturális és nemzeti igényeit és a jövőt biztosítsa.

Háború.

Verdun.

A franciaországi nagy ütközetek odáig fejlődtek, hogy a németek már Verdun fővédelmi vonala ellen tudnak támadást intézni. A harcok mind hevesebbek lesznek és Petain tábornok ellen, akire a vár védelme van bízva, általános az elkésredés Párisban.

A németek hatalmas előrehaladásukban már az angol frontot is lövik, amint az Arras kiürítéséből kiderül. De Arrason túl a német offenzíva kiterjed Souchez, Carency és Loos irányába is. Míg a németek a fegyverek offenzíváját intézik az angolok ellen, addig az öreg Clémenceau lapjában, a „Leláncolt Ember”-ben heves támadást intéz Anglia ellen. „A londoni Kormány — ugymond a híres francia politikus — szándékosan huzza, halasztja a véderő kérdést. Míg Franciaország utolsó tartalékai véreznek el, Asquith nyugodt marad és szavakkal tart jól bennünket. Ez nem megy így tovább.” A cikk egyébként a francia hadvezetőség ellen is nagyon helytálló kritikát hoz fel.

Orosz harctér.

A Felső-Szereth mentén tábori őrséink egy orosz előretörést visszavertek. Egyébként nincs újság.

A hadikölcsön érdekében mindent el kell követnünk.

Az egész értelmiség, papok, tanítók, jegyzők éppen úgy, mint a közigazgatási és állami szolgálat tisztviselői kara, valamint a sajtó munkásait örökre maradóan érdekeltek szereztek a részben, hogy a hadikölcsön már eddig három ízben oly nagyszerűen fényes eredménnyel sikerült.

Most, hogy a magyar haza megszerezte fordul fiaihoz, az itthonmaradottakhoz, mindamaz anyagi eszközöknek nemzeti kölcsön formájában való megadásáért, melyek Magyarország nemzeti és állami fennmaradásáért és jövőndő nagyságának kivívásáért folyó hősi küzdelemhez elengedhetetlenül szükségesek: most ismét ugyanazokra a lelkes és önzetlen hazafiakra vár a nemes szép feladat, kik az előbbi sikerek alapjait megteremtették, hogy önmaguk is jó példákul előjárva, ismét összeverbuválják a nemzeti ügyéig is győzelmes lobogója alá mindazon harcosokat, akiknek kötelességük a véderő mellé pénzadóval is járni a véderő diadal kivívásához s ezzel egyuttal a szövetségben álló népek hozzáink közelebbi hozzászól.

Noha a magyar állampolgárságának már magától is megvan a helyes érzéke aziránt, hogy a hadikölcsönre való iratkozásban tulajdonképpen nem is áldozatrol van szó, hanem igen nagy hasznóhajtó, jó üzleti befektetésről: mindazonáltal mégsem felesleges az emberek külön buzditása és nem árt a helyes szervezés, vezetés és irányítás, hogy a jegyzések lezárásakor ismét mentül fényesebb eredménnyel büszkélkedhessünk.

Aki a néppel legközvetlenebbül érintkeznek, azok tudják legjobban, hogy még mindig vannak olyan érejtett zugolyok, ahová a felvilágosítás fényzórójának sugárkévéje be nem hatol. Vannak aggodalmaskodó zsongori lelkek, akik az előbbi hadikölcsönök jegyzéseiről lemaradtak s akiknek pénzük holott tökékeként, még ma is a ladájuk fiában, kendőjük csücskében rejtkezdek s vannak kényelmeskedők, indolenssek, akik nagyokat nyújtózkodnak, vállukat rángatják, hogy már adtak egyszer, tán kétszer is adtak, miért adnának negyedszer is — hisszük, ilyenek nagyon kevés számmal, akik bár a háborús viszonyok kivételes szerencsekerekének forgandóságán tolasodtak fel, vagyonosodtak meg

hirtelenül, rendkívüli módon — s még is hazudoznak.

Mindezeket fel kell világosítani rábeszéléssel, meg kell győzni példákkal — ha kell, még tán presszióval is — hogy erkölcsi kötelességük nemcsak a haza iránt, hanem önmaguk és maradékaik iránt is, hogy hadikölcsönt jegyezzenek. Kítől mi tellik.

A hadikölcsön jó üzlet. Ezidőszent a legjobb, amely busás kamatot hajt a befektetőnek, de egyuttal olyan magvetés is, amelyből békét aratunk. A békét nem adják ingyen. Ezt is meg kell vennünk. Véren és pénzen. Aki nem adott vért: adjon pénzt. Voltaképpen ugyanis önmagának és ivadékaiknak adja. Aki már vért hullatta, az már önmagától is tudja, hogy pénzt is kell adni. Mentül több pénz gyűl össze: annál közelebb a béke.

Ezeket és ezekhez hasonló igazságokat kell, — hogy úgy mondjunk — szájukba rágnunk mindazoknak, akiket a negyedik hadikölcsönre való hozzájáruláshoz megnyerni akarunk.

Végre a tüzelőfát is maximálják.

A fauzsora és fainység a kormányt arra indította, hogy ezen a téren is megtegye a kellő lépéseket. A közönség kényserhelyzetének kihasználása éppen ezen a téren volt legjobban érezhető. Ennek oka pedig nem annyira az egyes kereskedőkben volt keresendő, mint inkább a kitermelés, illetve a szállítás nehézségében. E nehézségek figyelembevételével mellett is mindenesetre horribilis összegre futott fel a fa ára, ami nyilvánvalóvá tette, hogy visszacsúszásról van szó.

A kormány úgy akarja elejét venni a visszacsúszásnak, hogy hatóságilag állapítja meg a tüzelőfa árát. A fa árának maximálása kétségtelenül jó hatással lesz a piacra, de nem sokat lehet tőle remélni, mert valószínű hogy itt is úgy lesz, mint más cikkeknél, hogy az árak nem estek, csupán magasabbra nem emelkedtek.

Mint értesülünk, a kormány már el is készült az ármaximálással és az nagyon rövid időn belül életbe is lép.

Az APOLLO-SZINHÁZ

legközelebbi szenzáció
: ujdonsága lesz :

A 9 UJTU EMBER

North-detekтив történet 5 felvonásban. Főszereplő: Aage Hertel, a „Gar el Hama” híres alakítója.

HIREK.

A nagyheti lamentációk a székesegyházban szerdán f. hó 19-én kezdődnek délután 4 óra-
kor. Éneklik szerdán: Haza József, Kneifel Irma, Laki Gyula. Csütörtök d. u. 4 óra-
kor: Bilkei Ferenc, Grossinger Brigitta, Richter Mátyas. Nagypénteken d. u. háromnegyed 4 óra-
kor dr. Kneifel Ferenc, Maron István, Rostagni Karola.

Dr. Prohászka Ottokár hadiár-
vára ma a következő adományok érkeztek: Fent Blanka tanítónő Előszállásról 581-83 koronát küldött, mint egy színelőadás hiszta jövedelmét. — Moravcsék Lajos 17. honvédelmi gyalogezredbeli katona a Székesfehérvár és Vidéke útján 2 koronát adományozott.

Köszönet az alispánnak. Mint ismeretes, Fejérvármegyében nem várt fényes sikerrel végződött a gyűjtés a dr. Prohászka Ottokár hadiár-
vára. A szép eredményben Szűcs Jenő alispánnak nagy érdeme van, amennyiben körülve-
lileg hívta fel a községek figyel-
mét a hadiár-
vára ügyére. A hadiár-
vára székesfehérvári bizott-
ságának elnöksége ezt a fáradozást írásban köszönte meg Szűcs Jenő alispánnak.

Az Eg megtagadta áldását, mikor elfordította tőlem az ön szívét.

A leány nem felelt, mert szavait elnyomta a zokogás.

Amaz folytatta.

De imé, az Eg újra rám-
terjeszti áldó kezét, a mikor önt ismét utamba hozta. Oh hát ne álljon utamba Isten — rendelésé-
nek.

De hisz ön nem bocsáthat meg nekem . . .

Sokat szenvedett; ne mon-
don ellent. Látom szép szeméből. Levezekelte, ha azt érzi, hogy vétett ellenem.

Nem, nem Igali, én csak pár perc óta ismerem a valódi megbánás lélekfeszítő malasztját ez nem elégséges ahhoz a bánathoz, a mit önem okozhatam. Legyen boldog azzal, a ki nálamnál méltóbb önhöz.

A fiatalember gyöngéden kar-
rolta át a roskadozó leány derekát és édes hngon sugta felébe: — Vessünk véget mindkettőnk szenvedésének és bocsássunk meg egymásnak.

A Megváltóhoz címzett gyógy-
szertárban pontosan készülnek a rendelvények a beteg diurnista részére. — A gyógyszer használt, ugyanynyira, hogy két hó múltán Madai Pál jelen lehetett leányá-
nak Igali Bélával történt egybeke-
lésén.

A Lujza sanatorium megle-
kintés. Dr. Fay Aladár köz-
egészségügyi felügyelő Székes-
fehérvárra érkezett a Lujza szana-
torium meglekintésére.

A gabonarekivirálások felü-
vizsgálása. Köztudomásu, hogy a haditermény r. t. bizománysal és megőzöttai közreműködésével a hatóságok országszerte Likutatják és felögladják az eddig eltitkolt ga-
bona készleteket. A rekivirálások végrehajtására szolgáló szabályzat-
ban, mint annak idején jelentettük gondoskodás történt arról is, hogy a rekivirálást teljesítő hatóságok ellenőrzés. Az ellenőrzés és fel-
öglölet munkáját egyes várho-
gyében már megkezdték.

Telefonnévkönyv. Megkez-
dődt a Telefon előfizetők Betű-
rendes Névmutatójának — melyet az előfizetők díjtalanul kapnak — szétküldése. Aki szerdái még nem kapná, forduljon Szammer Imre könyvnyomdájához. Ugyancsak Szammer Imre könyvnyomdájához intézőndők az esetleges felszólalá-
sok, vagy kívánságok, melyek az új kiadásnál lehetőség szerint figyelembe vétetnek.

A kis galamb postát hozott. Szinte kedvünk volna egy kissé elromantikázni a kis postás galamb esetén, amely a Mariska údvözlé-
vel Zinkál Jánosné, Csapó utca 4. szám alatti lakos tornácára szállt turbékolni tegnap reggel. De hát mégse tesszük. Ebben a halálhör-
gés, éhes, rongyos, fázós, besava-
nyodott, elkésereedett, komisz, rossz, megromlott, panamás, zsaroló, uszorászó világban nem való a mos-
kális illatú írás, a tavasz öröme, az orgoniaszirmok álmódosás. Most csak rettegni, aggodni, tudni.

Kölkbe szoritani a markunkat, amellyel a lelketlen uszorások fej-
jére szeretnők ütni, hogy egyszer már észretérnének s felhagynának a rablással. Azért hát csak a maga prózai esetében mondjuk el a kis postás galamb történetét.

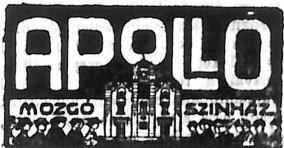
Mint említettük, Zinkálné tornácára szállt s beturbékolta a konyhába. Szelíd volt, meri meg-
engedte, hogy megfogják. A lábán egy csinos gyűrűcske ékeskedett H. Gy. monogrammal. Írás is volt rátéve. Az írás pedig így szólt: Tisztelettel Mariska, Halász-utca. Zinkálné a rendőrségre vitte a szelíd kis állatot s most ott becézgetik Úres órákban a rendőrlégenyek. Ebből a kedveskedésből ugyan rit-
kan jut ki neki, mert a jó rendő-
bácsi-
knak erre nem igen van ide-
jük. No de azért nem bánkódik a kis pávogalamb, mert annál inkább gondoskodtak kedvenc ételéről a tisztá buzáról, amelyben kenyéked-
vére dúsulhat. Nem könnyen ment ugyan a tisztabuza előteremtése ebben az agyonrekivirált világban. Sokat törték a fejüket a rendőrsé-
gen, hogy honnan lehetne szerezni. Végre valaki kitalálta, hogy dr. Kerekes Lajosnál, a közlélemezési bizottság elnökénél vannak az ír-
asztalon kis zscacsok, amelyekben minták vannak. Már t, i. buzából. A rendőrfőkapitány azonnal kiadta

a rendeletet, hogy azokat a mintá-
kat el kell rekivírálai az íróasztalról a kis postagalamb részére, amely a nagy boldogságban vigan szaladgál a rendőrségen — amig majd el nem jön az a bizonyos Mariska, akinek tiszteltetését a kis jószág a lábán nagy gonddal őrzi.

A fölmentettek részleges be-
hívása. A katonai hatóságokhoz a napokban rendelet érkezett a hon-
védelmi miniszteriumból a tényle-
ges szolgálat alól fölmentettek rész-
leges behívására vonatkozólag. A rendelet szerint rövidesen minden kereskedelmi vállalatú és ipari üzemből behívják az 1878 és ennél fiatalabb korosztályú azon fölmen-
teteket, akiket a legöregebb kor-
osztályú népfölkelekből és rokkant valamint a segédszolgálatosokból, pótolni lehet. A behívott fölmen-
teteket bevonulásuk előtt újabb orvosi vizsgálatnak vetik alá s csak azokat tartják bent, akik fegyveres szolgálatra alkalmasak. A segéd-
szolgálatra alkalmasakat továbbra is polgári foglalkozásukban hagy-
ják meg. — Azon fölmentetteket, akiket a legöregebb korosztályúokból és segédszolgálatosokból pótolni nem lehet — nem hívják be. A rendelet nem vonatkozik az állami megyei és városi alkalmazottakra.

Szántásutóra. Mint ismeres-
tes, ezzel is uszoráskodtak, Egyik-
másik uszorás vérlázító öszegget követelt a szántásért, amikor meg-
szoruit szomszédjaik segítségüket igénybe vették. De persze megjár-
ták, Sági Lajos rendőrfőkapitány törvény adta jogával alaposan megbüntette őket. A bűnösök az írást megfellebázták a miniszter-
hez, aki azonban az összes íteleket helyben hagyta, így a főkapitányi ítéletet jogerősök létek.

Katonafőnök. Arranovii Radorvan cs. és kir. 35. gy. e. bel-
gi gyalogos, klinci-á lakos a harc-
térten szerzett betegsége követke-
zésben elhunyt. Temetése április 19-
én d. u. 2 óra-
kor lesz a Csa-
patkórház halottasházában.

Szerdán és csütörtökön,
április 19 és 20 án:
A cs. és kir. hadvezetőség által engedélyezett eredeti harctéri felvétel
Háborunk Osztrországgal
300 m. magasságban. 3 felv.
A bpesti OMNIAegy hónapon át szufolt nézőtér előtt mutatta be.
A TÁNCOSNÓ.
Dráma 3 felvonásban.
Főszereplő: TATJÁNA IRRAH.
Janosi a hődlő, humoros.

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, úgy az egyszeriből, mint a lelegegánsabb formákból. Közlismert női szabóságomban készítt
blouzokból óriási választék. **OLCSÓ ÁRAK.** **Radó** női divat különlegességek üzlete,
: KALAPOK ÁTALAKÍTÁSÁT ELFOGADOM. : Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

